

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ВНЗ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ТОВАРОЗНАВЦЯ

Ринкова економіка висуває підвищені вимоги до якості робочої сили, її освітнього, професійного і кваліфікаційного рівнів, соціальної мобільності та професіоналізму. Найважливішим завданням, яке потребує першочергового вирішення державою та системою вищої освіти, є забезпечення збалансованості попиту і пропозиції робочої сили.

Вимоги до підготовки фахівця з товарознавства у сучасних умовах зумовлюються загальними економічними і суспільними потребами держави та формулюються поза системою освіти. Науковці звертають увагу на те, що «...в останні роки сфера товарознавства розширилася і стала включати послуги і їх матеріальний результат...» [1, с. 37] та пропонують нові сучасні напрямки професійної підготовки фахівців з товарознавства: розвиток у них митно-брокерських компетенцій [3] формування компетенцій у прогнозуванні перспективних товарів, розробці їх властивостей з урахуванням передбачуваних потреб забезпечення та збереження цих властивостей на всіх етапах руху товару [3, с. 96].

Безумовно, вимоги до фахівця, змісту і процесу його підготовки повинні бути орієнтованими на ринок праці, носити випереджаючий характер порівняно з усталеною теорією і практикою. Забезпечити реалізацію випереджаючої стратегії розвитку компетенцій майбутніх фахівців може професійно-компетентний педагогічний колектив ВНЗ (рис. 1).

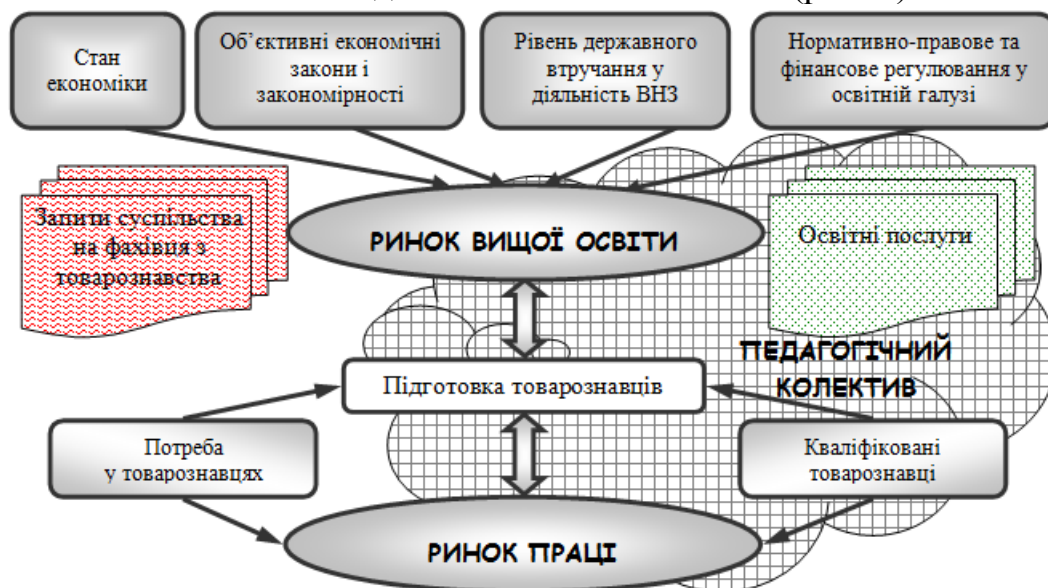

Рисунок 1 – Взаємозв'язок ринку праці, ринку вищої освіти та педагогічного колективу у забезпеченні професійної підготовки майбутніх товарознавців

Перед системою вищої освіти стоїть завдання підготовки фахівців нового типу, з установкою на постійну пізнавальну діяльність, з широким науковим кругозором. Це завдання визначає необхідність: удосконалення змісту освіти; реорганізації навчального процесу з метою поліпшення структури і якості підготовки кадрів; розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців; підвищення професійного рівня науково-педагогічних працівників.

Будучи однією з наукомістких сфер духовного відтворення, система вищої освіти повинна:

- сприяти подоланню основного протиріччя між орієнтацією сучасного суспільства на побудову і функціонування матеріального виробництва і все зростаючим прагненням зберегти духовний потенціал нації;

- в умовах оновлення освітньої парадигми створити таке освітнє середовище, яке забезпечуватиме реалізацію діяльнісного, особистісно-орієнтованого та суб'єкт-суб'єктного супроводження професійного становлення майбутніх фахівців.

Велика роль у цьому процесі належить педагогічному колективу навчального закладу, оскільки саме у налагодженій взаємодії викладачів зі студентами повинен бути створений єдиний простір наукового пошуку, де у майбутніх товарознавців формуватимуться необхідні знання, розвиватимуться професійні компетенції. Ми погоджуємося з А. Бойко, яка вважає, що компетентнісний підхід у підготовці майбутніх фахівців передбачає суб'єктність відносин викладач-студент, кредитно-модульну систему організації навчального процесу, блочно-модульне конструювання навчально-методичних комплексів, їх оснащення діагностичними матеріалами, впровадження технологій наукового дослідження, пріоритет магістратури у багаторівневій підготовці [4].

Педагогічний колектив ВНЗ в орієнтації на компетентнісний підхід підготовки майбутніх фахівців має створити таке освітнє середовище, яке відрізнятиметься опорою на:

- сучасні інформаційні технології;
- проектування нового змісту освіти з урахуванням регіональних потреб та динамічних потреб ринку праці;
- розробку інноваційних технологій розвитку професійних компетенцій;
- вирішення задач вимірювання якості освіти в інноваційних умовах.

Важливим завданням педагогічного колективу ВНЗ є допомога студенту усвідомити сутність обраної професії, її вимоги до виконавця, цілі, зміст і функції, можливі індивідуальні стратегії виконання професійних обов'язків, специфіку професійної майстерності та шляхи оволодіння нею, прийоми творчої адаптації до змісту та структури професійної діяльності. Для вирішення цих завдань необхідне посилення практичної, міжпредметної, прикладної складових навчального процесу. Досягти високих результатів у професійній підготовці майбутніх товарознавців можна:

- за рахунок введення нових практико-орієнтованих дисциплін у рамках варіативної складової ВНЗ;

- та/або збільшення обсягу дисциплін циклу професійної та практичної підготовки за рахунок їх змістової переорієнтації з урахуванням планованих результатів навчання у рамках компетенцій, що повинні бути сформовані: від наповнення «декларативними» знаннями (знати «що») до практико-орієнтовано формулювання їх змісту (знати «для чого і чому»);
- зміною традиційної ролі викладачів на тьюторську.

Від уміння керівників всіх ланок ВНЗ об'єднати і згуртувати колектив навколо педагогічної ідеї, спрямованої на формування визначених результатів навчання; від самоорганізації педагогів, налагодженої взаємодії суб'єктів навчального процесу усередині колективу; від самоосвітньої діяльності кожного окремого викладача і студента, залежить ефективність педагогічного процесу та конкурентоспроможність і мобільність випускників на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Муратов В.С. Предмет, объекты и субъекты товароведной деятельности / В.С. Муратов // Современные наукоемкие технологии. – 2007. – № 7 – С. 37.
2. Мороз С.Е. Моделирование процесса подготовки майбутніх товарознавців-експертів до професійної діяльності на ринку митних послуг / С. Е. Мороз // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка – 2013. – Вип. 4 (70). – С. 124-129.
3. Морозова Е.А. Качество подготовки специалистов товароведов с учетом требований болонского процесса / Е.А. Морозова, В.С. Муратов // Фундаментальные исследования. – 2007. – № 6 – С. 96.
4. Бойко А. Н. Инновационное образовательное пространство педагогического университета / А. Н.Бойко, Н.Н. Дем'яненко. [Электронный ресурс] // Ученые записки. Электронный научный журнал Курского государственного университета. – Курск, 2013. – № 3 (27) Часть 1 – Режим доступа: URL : <http://scientific-notes.ru/pdf/031-020.pdf> – Название с экрана.